
F 1.1**AVGIFTS- OCH TAXESYSTEM FÖR INSATSER INOM VERKSAMHETEN HÄLSA,
VÅRD OCH OMSORG****1. Inledning**

Kommunen får, enligt 8 kap Socialtjänstlagen (SoL), ta ut avgifter för hemtjänst, dagverksamhet, särskilt boende eller för annan liknande social tjänst, enligt grunder som kommunen bestämmer.

Avgiften ska vara skälig och får inte överstiga kommunens självkostnader.

Avgiften för hemtjänst, dagverksamhet, särskilt boende eller annan liknande social tjänst, tillsammans med avgifter för hemsjukvårdsinsatser enligt 26 § Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet ("maxtaxa").

Storleken på den enskilde vårdtagarens faktiska avgift begränsas därtill enligt 8 kap SoL enligt följande:

- Avgiften ska grundas på den enskildes aktuella nettoinkomst
- Avgiften får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp).
- När avgiften fastställs ska kommunen försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Socialnämndens beslut om den enskildes avgift kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

2. Avgifter för insatser inom hälsa, vård och omsorg

I tabellen nedan redovisas avgifterna per insatsram, före beaktande av socialtjänstlagens begränsningar (se inledning).

Insatsram	Exempel på insatser	Avgift (% av maxtaxa) per			
		timme	besök	dygn/dag	månad
Trygghetslarm	Trygghetslarm				14 %
Service	Inköp/ärende, tvätt, städ	14 %			
Omvårdnad 1	Dusch, tillsyn, hushållssysslor, social tid				34 %
Omvårdnad 2	Personlig hygien, på- och avklädning, måltider				74 %
Omvårdnad 3	Toalettbesök, förflyttning				100 %
Omvårdnad 4	Om samtliga nio omvårdnadsinsatser				100 %
Ledsagning	Ledsagning	14 %			
Avlösning i hemmet	Avlösning i hemmet	14 %			
Korttidsvistelse,	Korttidsvistelse			8 %	
Dagverksamhet,	Dagverksamhet			6 %	
Hemsjukvård	Sjukgymnastik, arbetsterapi och övriga sjukvårdsinsatser		11 %		
Vård och omvårdnad i särskilt boende	Trygghetslarm, service, omvårdnad, ledsagning, hemsjukvård				100 %

- För vårdtagare som beviljats insatser från mer än en insatsram, beräknas den totala avgiften genom att addera avgifterna för de olika insatsramarna. Om den sammanlagda avgiften överstiger maxtaxan, fastställs avgiften till maxtaxan.
Undantag: Om insatser från mer än en Omvårdnadsram (Omvårdnad 1-4) erhålls, betalas avgift för Omvårdnad enligt den av de berörda Omvårdnadsramarna med högst avgift.
- För respektive insatsram betalas samma avgift oavsett om en eller flera insatser inom insatsramen erhålls.
- För insatserna inom ramarna *Service*, *Ledsagning* och *Avlösning i hemmet* betalas avgift per utförd timme. Den utförda tiden avrundas uppåt till närmaste halvtimme. Planerad tid som avbokas av vårdtagaren senare än 72 timmar före överenskommen tidpunkt, debiteras med full avgift.
- För insatserna inom ramen *Hemsjukvård* betalas avgift per utfört besök. Planerat besök som avbokas av vårdtagaren senare än 72 timmar före överenskommen tidpunkt, debiteras med full avgift.

- För *Trygghetslarm, Omvårdnad 1-4* samt *Vård och omvårdnad i särskilt boende* gäller följande
  - Vid första insatsmånaden betalas avgift för tid fr.o.m. tidpunkten för första genomförda insats. För trygghetslarm gäller tidpunkten för installation av larmet. Fr.o.m. andra insatsmånaden betalar vårdtagaren månadsvis avgift, som för ett abonnemang.
  - Vid sista insatsmånaden betalas avgift för tid t.o.m. tidpunkten för rambeslutets upphörande.
  - Vid avgift som avser del av månad, betalas 1/30-del av månadsavgiften per dag.

3. Regler för beräkning av den enskilde vårdtagarens faktiska avgift

3.1. Avgiftsgrundande inkomst

Den inkomst som används för att beräkna avgiftsutrymme utgörs av nettoinkomst (inkomst efter skatt) samt bostadstillägg.

För makar/registrerade partners i gemensamt hushåll, beräknas den sammanlagda inkomsten som därefter delas lika. Med makar jämställs personer som lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden.

Vid beräkning av nettoinkomsten används innevarande års beräknade inkomster, såsom:

Överskott (d.v.s. efter skatt) av inkomstlagen:

- Tjänst (t.ex. pension, sjukpenning, livränta, vårdbidrag, lön)
- Näringsverksamhet
- Kapital
- Utländska inkomster
- Studiebidrag
- Stipendier till den del som överstiger 3.000 kronor/månad
- Ersättning från avtalsgruppsförsäkring (AGS)
- Etableringsersättning

Bostadsstöd

- Bostadstillägg

Övrigt

- Pensionsförsäkring
- Äldreförsörjningsstöd

3.2. Förbehållsbelopp

Innan avgift kan tas ut ska kommunen försäkra sig om att den enskilde förbehålls tillräckliga medel för personliga behov, boende och andra normala levnadskostnader, ett s.k. förbehållsbelopp. I förbehållsbeloppet ingår:

- Minimibelopp
- Eventuella individuella tillägg/avdrag
- Boendekostnad
- Eventuell jämkning på grund av dubbla bostadskostnader

Minimibelopp

Minimibeloppet är ett lagstadgat lägsta belopp som vårdtagaren har rätt till för personligt bruk. Utgångspunkten för beräkning av minimibeloppet är det prisbasbelopp som årligen fastställs av riksdagen. Minimibeloppet per månad uppgår till:

- Ensamstående en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet
- Makar/sammanboende en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet

Minimibeloppet ska täcka utgifter för:

- livsmedel,
- hygien,
- kläder och skor,
- förbrukningsvaror,
- telefon,
- dagstidning och TV-avgift,
- öppen hälso- och sjukvård, läkemedel och tandvård
- hemförsäkring,
- hushållsel,
- möbler och husgeråd,
- fritid och resor.

Individuellt tillägg eller avdrag

I det fall den enskilde, på grund av särskilda omständigheter, har varaktiga merkostnader som inte ryms inom minimibeloppet ska kommunen, utifrån en individuell prövning, höja minimibeloppet i skäligen omfattning.

Kommunen får minska minimibeloppet i skäligen omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som inkluderas i minimibeloppet. Detta kan gälla om

- kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst, dagverksamhet eller särskilt boende,
- kostnaden ingår i hyran för bostad i särskilt boende, eller
- posten tillhandahålls kostnadsfritt.

Bostadskostnad

Ordinärt boende	Med bostadskostnad avses
Hyresrätt	- Faktisk hyra, exkl. hushållsel
Bostadsrätt	- Faktisk hyra/avgift, exkl. hushållsel - Ej avdragsgilla räntor på bostadslån
Småhus	- Ej avdragsgilla räntor på bostadslån - Kommunal fastighetsavgift - Driftskostnader, såsom värme, vatten, sophämtning m.m. (beräknas som schablonbelopp enligt Pensionsmyndighetens föreskrifter).
Särskilt boende	Med bostadskostnad avses
Hyra för bostad som omfattas av hyreslagen	- Faktisk hyra, exkl. hushållsel

Jämkning på grund av dubbla bostadskostnader

Avgiften för vård och omsorg kan jämkas på grund av dubbla bostadskostnader i samband med flyttning till särskilt boende. Jämkning kan beviljas för högst tre månader. Jämkningsen sker genom ökning av vårdtagarens förbehållsbelopp.

3.3. Avgiftsutrymme

Vårdtagarens avgiftsutrymme beräknas enligt följande:

+ Avgiftsgrundande inkomst
• Inkomst efter skatt
• Bostadsstöd
• Övrigt
– Förbehållsbelopp
• Minimibelopp
• Individuella tillägg/avdrag
• Boendekostnad
• Jämkning pga. dubbla bostadskostnader
= Avgiftsutrymme

Om det beräknade avgiftsutrymmet inte räcker till för att betala hel avgift, reduceras avgiften med den del som överstiger avgiftsutrymmet.

3.4. Inhämtning av uppgifter

Uppgifter enligt 3.1. och 3.2. ovan inhämtas till viss del av socialnämnden från Försäkringskassan (t.ex. pension och bostadstillägg) respektive Skatteverket (t.ex. inkomst av kapital).

För en rätt beräkning av vårdtagarens faktiska avgift, måste nämnden därutöver inhämta

---

uppgifter direkt från vårdtagaren. I det fall vårdtagaren (eller dennes ombud), efter anmodan,
inte inkommer med kompletterande uppgifter avseende privata pensioner,
bostadskostnader
m.m, debiteras vårdtagaren avgift enligt punkt 2 ovan.

4. Avgiftsbeslut

Före nämndens beslut om faktisk avgift, får vårdtagaren ett förhandsbesked om den beräknade avgiften.

Det slutliga beslutet om faktisk avgift kan överklagas till Förvaltningsrätten.

5. Debitering

Alla avgifter debiteras en gång i månaden i efterskott.